

N.º SOLT
5
CÈNTIMS

Veu de la Plana

N.º SOLT
5
CÈNTIMS

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESOS REGIONALS

SOSCRIPCIÓ

Castelló, al mes..... 0'25 ptas.
Fora, trimestre..... 1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

COLÓN, 17, 2.º
Tota la correspondència a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DISAPTES

No se tornen els originals en cara que no se publiquen

PAGINA NEGRA

L' antropofobia julesca, desplega ses verinoses y asqu. jants carpes, pera tenyirles ab sanch inocent, baix l'ombra impune dels sátrapes centralistes.

Avergonjits de misèria fanta: verament avergonjits, pero indignats, protestèm dels vandàlics atropells comesos per la jusma virulosa encubrida descaradament per la sècta ruin d' uns polítics euníchs.

Un altra vegada, es posát a próba l' heròime y paciència de nòstres germans de Girona. ¿Fins quant, sufrits gironins, permetréu que vos s' expòlie y escarneixque, fins quant?

¿No creéu airibada l' hòra d' asomolar les falses y corbelles y reproduir un altre «Corpus de sanch», que avente els bacilus y miasmès que pretenen infestar vòstra gloriosa història, al ensemps qu' el ambient our dels ideals que vos envòlten, redimint d' aquèst módo vòstre enlairat pòble?

Un altra fita heròica y remembradora de vòstres lluites de destlliurança, hi será lo 24 de Septembre, la que anomenará ab orgull vòstra épica història. ¡Quin anatemà llançaran ses fulles escrites ab sanch redemptora sobre 'ls roíns d' ànima y esprit morbós, julos criminals, polítics y autoritats consens compliçs d' infamies repugnants, y traidors de casa...

L' odi secular dels centralistes, una vegada més s' ha posát de manifest ab tota sa hidrofobia, hombrejant als pinjos castrats y als volítics repugnants de levita exòtica y sagnanta...

Fixevos fins aón alpléga la malignitat y bellaquería dels comerciants de la política, que claudicant sarcàsticament de sons ideals (hipócrites) menys prehuen ab fredosa sanch lo símbol de ses creencies... la bandera porta-estandart de sa política prostituída y caduca, per donar esguart en son llóch als que debien de anar per ells y nó en ells; a la guardia civil... ¡Qué sarcasmes te la viaa!- Y aquèsta fòrça de l' autoritat, va a la vanguardia de malandrins y follóns... ¡Oh justicia de la terra!

El respetabilíssim y abnegat patrici de la causa regionalista, Marqués de Camps, villana y miserablement agredit a traició, font ferit. ¿Per quina causa? No necessiten esforçanos per compendreu... Aquest grand home, es un abnegáde la santa causa, y n' es prou; es un estòrp pera els de dalt. ¿Quins l' agrediren? ¡Qui ho san! ¡Anaven tan ben disfraqats!... D' entre 'ls agresors, segons tenim entés, hi havia que n' eren portadors de credencials de agens de l'autoritat (!)

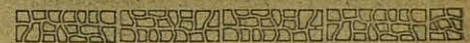
A mes del Marqués de Camps, hi han altres ferits y algun mórt. ¡Més innocents! ¡Més martirs!

S' ha vist clara, diáfana, que anaven a tot; ja tot!... Portaven bones instruccions... estaven ben amparats... Una mànta 'l cóll, un trabuch baix lo braç y una «crósa» pera falcarse... y al camí.

Conque ja ho sabeu girironins, qui son els que aboten la metja per ferne surtir lo fòch; tot julos, sagoneres y coixos... Tots contra vosaltres y vosaltres contra tots; ells per les males arts per repugnants felonies, vòsaltres ab una gran fòrça en l' esprit geganti,

sanch d' heroisme 'e les venes y la raó per fòrça y escút.

Cuant mes nóble y aixerida es la causa, mes escólls y artefactes s' antepòsen en son camí, y mes inquistidors surten del clòt del podrimmer per afonarla; pero vosaltres sou fòrts, mol fòrts; sou valents y grands con los almugàvers, porteu en vòstres venes la sanch dels segadors, y triunfareu en la encarnisada lluita, com triunfaren aquells; ¡com triunfa sèmpre la raó!

LLUM NÓVA

L' abatóll dels temps y les utopistes teories que tot ho volen uniformar, no han alplegat a borrar les característiques individuals brillants y fidels espills de la colectivitát. L' ideal valencianiste pletórich de vida resistix més y més les erosions del impetuós centralisme. Huí en día tots los partits espanyols s' esforcen per coneixer les necessitats regionals. Les Corts escolten les arrogancies d' un diputat, representant d' un pòble que trevallá y que fastidiat de l' hipocresía ambient aspira a la conscienciá ciutadana. La premsa madrilenya dona a coneixer l' admirable y autonómica administració dels païssos vaschs. Galicia sent batejar son pit y clama per sa restauració personal. Valencia, la descastada regió valenciana, demana per boca de la nóva generació, en veu ardorosa y trágica, l' arraconament de les absurdes y falses manifestacions fetes en Corts per un paradògich representant. Per tota Espanya, per tot arréu, se parla de fomentar la producció nacional, de vigorizar les energies nacionals, de

aunar bones voluntats, de fer una Espanya varia, pero fòrta y poderosa.

Havem de arrancar la mala hèrba que per tot arréu acampa y aixecàr nòstra cultura individual pera que nós compreguen y coneguen. Les intrigues dels polítichs espanyols, que tan arrelades están en tots los polítichs valencians incubats als roins acaronaments del caliu central, porten una vida comodona e igualitaria, pero insolent y tràgica. Honradament, en sinceritat absoluta, semblarem nòstra política optimista, afirmativa y noble, dins del ambient de flexibilitat y de modorra perque passe la vida nacional. La política es igualada a la flamant toreria y se contemporiza admitint cèrts contubernis en les eleccions d' un distrit catalá. La política *hospiciàna* ofega al patriota que en vitalitat vigorosa no vòl que l' arrastren al precipici.

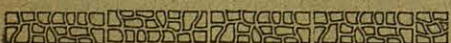
VEU DE LA PLANA commemora hui el mig any de publicació, la redacció, en un treballar constant y digne de lloança ha fet obra constructiva y renovadora, encara que modèsta. En ses pàgines alena la vida política actual espanyola. Los descartats han llançat injustes inventives, y en intel·ligència preclara y voluntat de fèrro, els jovers valencianistes els han parlat en tanta cortesia com serenitat dels democràtics y renovadors ideals valencianistes.

Y estoicament, en lluminós cervell y patriotisme en l' ànima los costants modèsts y treballadors redactors de VEU DE LA PLANA següixen buscant la llum nòva, el sant ideal, la redenció del pòble, la regeneració d' Espanya...

JAUME VELLUT.

Si no ens han equivocát, s' ha repartit ja per Castelló, lo follét que anomenà lo Sr. Gasset y aprobá l' Ajuntament en sessió, publicar, donant competer de l' administració de la fàbrica de la llum...

De lliberacions regionals

La nòva voluntat dels pòbles ibèrichs

Cuand, en la darrera etapa parlamentaria, plantejären els diputats y senadors catalanistes el problema nacional de Catalunya y demanären la solució absoluta de tótes les seues peticions, uns dels fets — y no raons — que presentava la premsa centralista de Madrit, pera combatre 'ls era el dir que havien treballat exclusivament pera ells, sense fer arribar la llur propaganda a les altres regions que, pot ser, s' hagueren sumat a sol·licitar l' autonomia.

Clar que aquesta autonomia no devia arribar a ser masa exigent, en la petició dels propis drets, ni devia tindre una existència masa real: En aplegar a ser una ficció vivent, ja n' havia prou.

Pero passen dies y els parlamentaris de la «Lliga Regionalista» donen compte de la seua actuació en les Cambres madrilenyes, davant dels socis de la entitat que representen. Es, llavors, cuan proclamen que dins de pòch farán una ferma campanya en les regions del Nord d' Espanya, pera expandir els ideals que sustenten.

Automàticament, es con mou la premsa abans nomenada y clama ab desconort: que vol dir que vagen els cataláns per terres que no son les seues. ¿Quí els mana pertorbar la paradisiàca tranquil·litat d' encontres sumises?

Ya tenim ací l' habilitat que manejen pera indisposar Catalunya ab les altres regions, tornant-se arma contra d' ells mateixos.

Y no es açó lo pitjor pera ells. El mal major de les mesnades del unióformisme espanyol, es inconcebible desconeixement de les coses y el no saber «donar-se conter».

Nosaltres, gents de Reine Valencía, tenim un recent eixemple en l' actual Ministre d' Estat del imperi romanonesch, que'n les passades sessions de Corts deia — al parlar-se de la oficialitat del catalá — que a ell no l' assustava, car era fill d' una «región levantina» y sabia qu' es postposava el parlá *popular* a la «lengua

castellana». Si hi havia un fons de veritat en les seues paraules — i per malaventura nòstra! — no sabia, este senyor, «donar-se conter» de que son descobriment va perint, acabantse, cada jòrn d' una forma ascensionalment progresiva.

De tal manera, no han sabut vórer com Catalunya era estudiada, detingudament, ab tot carinyo, desde Valencia, de l' Andalucia viva, des de Galicia resurgent y encara, en *cualques* racons de les Castelles mateixes. No més han apercebut una reduida relació entre 'ls nacionalistes bascos y catalans.

Será un viatge de moltes sorpreses, aquest dels catalanistes per les terres del Nord. Es mostrará tota l' ignorada importancia dels nacionalistes de Basconia y la sorpresa culminará en Galicia, aon les gents desconeixen la existencia d' un creixcut ideari de lliberació patriòtica.

Guardem pera nòstre próper article el senyalar, un poch minuciosament, aquest desvetllar dels bons galaichs, dels quins podrán, molts valencians, trobar profitosos enseñaments.

JOSÉ BLANQUER BELDA.

Setembre-1916.

Per la Redempció del Pòble

II

Y, aixina com tenim dit en l' article darrer, deixantmos influencia per una lliteratura extranya y una llengua forastera, caiguerem en l' esclavitut.

Res bó demóstra millor que aquell fet ocorrit durant la dinastia dels Austries reinant Felip IV. Cuan forem los valencians convocats a Corts en Monçó, despreciant ses lleis forals, per estar Monçó fóra del Reyne, contrariats demanaren al Rey que la nació valenciana exigia que jurara la observancia de sos furs. A lo que el Rey se negá.

Llavors fon cuan lo Comte Duch de Olivars, privat del Rey, digué: «Es que tenemos a los valencianos por más muelles».

A esta ofensa tan gran los valen-

cians d'entonces, en jamay havien d'haver fet una súplica, si no fóra perquè la decadència tenia arrails dins son còr. No d'altra manera se compren en aquelles paraules de En Táfol Crespi de Valldaura que dien: «Si V. E. quiere decir que son más blandos al gusto del Rey y de sus ministros, aunque atropellen sus conveniencias y derechos, esto es un mérito más para conseguir lo que suplican». De modo qu'els valencians per conte de parlar en la energia que corresponia a la traició, suplicaven als tirans. Com se compren que ya parlaven llengua extranya y no dien con Vinatea en son pròpi idioma: «No consentim (al mateix Rey, Alfons II) les donacions d'algunes viles del Reyne».

En cuanta claretat se veu, qu'en lo sigle XIV lo pòble era resólt y vigorós, mentres que reynant los Austries ja estava débil y malaltr

AMADEU PITARCH

ANYORANCES

Cuansevol llegidor d'aquestos modestos escrits anyorant altres temps y costums prefèrites, pensarà, tal volta, que aquest bon home, enamorat de l'antigor, serà un esperit *retrospectiu*, a qui l'enlluerna la llum del progrés y no s'avé en el avenç del dia.

Res mes llunt de la realitat. Com la deesa *Jano*, que tan rebé simbolicà el paganisme, que ostentava dos cares, una que mirava al passat y altra al esvenidor; yo entench que no s'aferma en la realitat, qui no busca la rel de les coses; y qui oblidant el *hair* no afontarem mes qu'en l'aire, els bastiments del *s'eu demà*. Pera compendrer els fonaments de nostra existència ètica y social, mos precisa acaronarnos en les ensenyances de la historia. Y de ésta, de la tradició y fins de la lligenda, hãm de menester pera estimar les modalitats, els canvis, les rutines y les endreses de les costums, festes y gèstes, vestimentes, cants y tot quant constituix el encara verge o poch trillat camp *folk-lorich*, que

tanta importancia se li dona en els moments presents, per totes les nacions mes avançades en estudis sociològichs y de que tant hãm de menester els pòbles del antich relme de Valencia y quina collita de costums populars, ha de ser y serà sens dupte, abundosa y de profit.

Y vet aquí com l'autor d'estes breus y desaborides ralles, llança 'ls quatre vents un crit de brèga entusiaste y carinyós, en lloor de tots aquells recorts, de totes aquelles costums y pràctiques que 'l pòble valencià portà a efecte desde llunyadanes fites, y que en tot temps vingueren a constituir el *basso* aon se llavorejava la *bresca vernacula*, quines sabroses mèls guclades, eren sense *enfit* ni tan siquiera *embaf*, per el sempre enllepolit alé de la nòstra tèrra.

Y de tal modo, rememorant aficions del passat, anyorant costums sanes del pòble que no devien desaparèixer, mostrant desig de retrasarne algunes, enaltirne altres, bastonejarne certes pràctiques que de tot còr eu mereixen, crech que al meu mòdo fas patria, afone los bastiments de sa reconstitució, rejuvenixch antichs endresos y faig remoure dormides energies.

Vosaltres, mes companys de tasca regionalista... els Vinatea, els Almuçavers, els Calduch, feu sonar el clarì bèlich en vostres escrits brunsents; el patriarca castellonench, En Gaetà Huguet, marque en ses atinades y sabudes *orientacions* la endresa a seguir, armònica, acaroadora y dolça pera fer patria, que ya procure ferla recordant sos fets passats y enaltint ses costums populars, sanes, honestes, de fondo ètich, que daven salud, honor, força, resistència y eixample al ànima y al còs, llavorejant per l'avens del pòble castellonench.

DR. F. CANTÓ.

En breu apareixerà "Castelló 'n altres segles"; en valencià, per Carles Llinàs, Cronista d'aquesta ciutat, costejada temps en rere, per l'Excel·lentíssim Ajuntament.

¿...?

El Cuento de la semana

Llatcerament y jòya

(DE LA VIDA FUTURA)

Pepica, la moreneta verje, tota ideals, abandoná la fina maneta ab sortilegi d'amor, entre les cuidades, les pulcres mans del poeta. Se miraren atónits, mes cuidats de llegir ab llurs ulls un madrigal, que atents a les persones qu'al entorn pasaven.

Era la d'ells, una muda despedida, aon se saboretjava lo caltçer dolent de la separació. Se adornaven ab eixa fòlla adoració dels sers esclavitçats qu'esperen deslliurar-se mútuament del flagell, del dolor, de la mateixa mórt: dels esclavitçats que unintse, apretantse, se donen calor y vida: dels esclavitçats que pera viure necessiten mirarse, contemplarse, adorarse. Ab eixa fòlla adoració vivien Pepica y el poeta.

¿Separarse? ¡entjamay!—havien dit els amants.

Y no obstant, en l'hóra d'allunyar-se, no acudien als llabis ni als ulls les estridències del drama. Era una muda separació plena d'ideals y esperances, tal vòlta com si ab l'allunyament els esprits del amants se plenaren d'inmortals ventures.

Y no era pera menys l'esperança que sentien.

Ell, era destinat, desde les columnes del diari «¡Valencianía!», a ocupar un llòch en la vigilancia de la frontera valentina—albacetenya, ab bons recursos y furs. Anava a esclatar pronte la guèrra civil en l'Iberia—per la intervenció d'esta en la conflagració europea—y 'ls catalàns ab l'atjuda dels rossellonesos, balears y valencians, farien la guèrra sagnanta del deslliurament.

El poeta, puix, anava a fer per la Patria 'l sacrifici de tot bòn valencià y ab amor inacabable a la Mare Térra, 's deixava—tal vòlta pera no vòrela més—a la novia del seu còr, a la moreneta, a la verje plena de romanticismes y sortilegis d'amor.

Y ella, l'amorosida, esperaria 'l retorn del poeta; y llavors, ab les glòries del desencadenament, viurien la santa jornada de la vida fondint esprits y carns baix el mantell de la Senyera redimida, cobrant la

Patria Nòva, sempre viventa la Ben Plantada.

—Y serem lliures y serem grands.

—Y viurem feliços baix la pau de la Patria Viva.

—Y tes ninetes em mirarán ab follia d'amor.

—Y tes obres serán el penó dels patriòtics.

—¡Tot per la Patria Fórtal!

—¡Tot per la Patria Mig-terrana!

—Vullme molt durant m'ausència.

—Escriume molt durant t'ausència.

—Sí; ab la clau del espionatge, serán teues cuantes notes puguen servir al poble. Tú serás, joh, moreneta patriòtica!, altra heroína. Sies com les dones poloneses, com les de l'Il·la Vèrda, com les catalanes que defensen el resurrexít de la Patria Llevantina. Contant ab vosaltres, l'èxit, el triunf, es segur. Havem conquerit vostre cór, y les dones haveu acabat de preparar al poble. Benehites síau, dones valencianes. Benehita síes, moreneta vèrge, ídol llevantí, musa del poeta, heroína patriòtica...

Era la del vespre quant se separaren els nuvis, llatçerats per la futura ausència, replets llurs esprits de dolor. No obstant, sentien una joiesa al fons del cór, que 'ls fea esperar jornades prenyades de folls deliris. Era l'esperança de vore colmades les aspiracions patriòtiques possant en tortura 'l cór per les inyoroses diades del separament.

CARLES SALVADOR.

València, Setembre 1916.

¡¡JA ESTÁ AHÍ!!

¡Per fi alplegá! ¡Ja era hora! ¡Ja está ahí!

Una multitud de gent s'aglopá ahir en lo carrer de Colón, front a la tenda de nòstre estimat confrare Lluís Catalán «EL MORITO», motivada per haver rebút una colosal remesa del universal ví de taula, qostres, etc. (propietat absoluta d'apuest) acreditat ab lo nóm de **CHAMPAGNETTE**.

Posem aquésta nòva en coneiximent de tot hóm que *patixa* del bon gust de gola, puix es lo millor de lo millor. Garantícat; ¡Paraula!

Colón. . . . 1'25 botella

VERSOS DE PATRIA

¡Cataclisme pòstum!

¿Per qué s' aixeca 'ncrispada
l' alta mar
y al eixirn' esparramades,
tot ho inunden les onades
al jugar?

¿Per qué 'n impetu 's desplóma
la montanya,
furibunda curs avall,
resonant com colps de mall
la sa entranya?

¿Per qué 'n lo mantéll del céel,
la tempèsta,
ab la furia d' un lleó
cau com una maldició
en la tésta?

¿Per qué convuls y epilèptich
tèrra y céel
se retorcen y es desfan,
de sa entranya destilan
tanta fél?

¡Oh profána humanitat
que 't busques lo cataclisme!
¡Exorcisme!

¡Com purgarás lo teu mal,
per haver alplegat al
paroxisme!...

FRANCÉSCH ALLOZA.

L' ànima de la Historia

La Història, la vera Història, la que fa reviuire les còses passades pera produir una emoció estètica com cualsevòl òbra d'art o pera fernos viure enmig dels nòstres concitadans d' altres époques i posarnos al davant en estats diversos l'esperit vivificador de la rassa, no viu sòls de vells documents ni de llibres: son estos com la osamenta qu' està en lo cos vivent com en lo cadavre; però la vida, aixó tant sutil e indefinible, com que pertany del tot a l' imperi de les còses de l' ànima, no ho pot trovar en les seues investigacions lo més genial dels

anatòmics: un esguart, un moviment fan, ja que no definir compendré, sentir en un punt alló que 's rebella als esforços aliats del saber i de la constancia.

També hi ha senyals de moviments i esguarts collectius que millor que no la documentació detallada i segura fan sentir l'esperit que dona vida al cos mort de la Història: en los vells edificis que conserven ab sa disposició lo segell dels gusts, de les necessitats i dels afectes; en les robes colgades al fons de les antigues arquees llavors perfumades per l' aspre romer i les llustroses pomes i huí mes encara pel senti-

Demaneu

TINTES---ÀLFA

	3'50	2	1'25	0'75	30	
Blava-negra-llixa	Litro	1/2	1/4	1/8	Curtin	DE VENTA
Blava-negra copiar)						EN LLIBRERÍES Y PAPELERÍES
Violeta negra copiar)	4'25	2'50	1'75	1'25	35	

ment de l'anyorança; en les festes civils o religioses, anyal resurrecció d'afectes, de dolors, entusiasmes i alegries; en cobles encara vivents en los llavis populars; en les llegendes tant gustoses d'oïr entre 'ls gijulits de les ventades hivernals vora la llar tremolosa; en les ingénues pintures del retaule oblidat, o en los miniats vistosos del llibre coral, empolegat i enorme...

Tot poble 'ls guarda, modestos o magnífics, però sempre evocadors i plens de dols misteri, eixos recons i reliquiariis: tot poble té edificis, qu' en ells podrà trovar o no 'l dócte arqueòlec asunt pera 'l treball del pensament i de la ploma, pero que diu en al còr de l'amant del poble en que naixqué, al artista de còr obert a totes les emocions nobles i pures, secrets de l'ànima colectiva qu' en no cap altre lloc escoltarien... Y com no, si en los recons volguts del poble natal fins trovem tots, com cantava 'l gran poeta» fulles disperses de la nòstra humil historia?

Aneu, amadors del terror nòstre, aneu, aneu, artistes i poetes, cerqueu en llòcs amagats que sols parlen per a 'ls

«ch' avete intelletto d'amore» suaus inspiracions i conortadores esperances, la flaire de la tradició, la veu de la patria, l'esperit de la Història...

J. V. LUDOVISI.

Tot lo qu' es fasa per l'engrandiment d'un poble, resulta poquet.

ALVARO DE RESALENY.

PENSAMENTS

La dóna espiritual transpòrta a l'hòme al bell cim del Infinit; la dóna materia l'afonda en el fanch terrenal. A la primera hi ha que adorar-la; a la segón, tindrelhi compassió.

La dóna sensitiva transforma nòstres ilusions en hermoses realitats; la dóna insensible destrueix nòstres més volguts ensomnis.

La dóna culta es poderosa palanca qu' empolla el lluminós carro del Progrés; la dóna ignorant, cadena de ferro que l'atura.

¡Dónes! ¡sigau espirituals; sigau sensitives; sigau cultes!

RAFÉL PARDO.

L'HOME SERIO

Aném a fer un apunt sobre l'hòme serio, tal com el comprenim y el tractém a diari. Nòstre personaje está en tóta sa plenitud física y social. Pesa de setanta a huitanta kilos; mos gasta barba espesa y bigot borgonyés. Té la curva de la felicitat y vist seriament, com ho demòstra en los dies de festa ab son blanch chopetí. Té la elegancia d'un elefant y tots els moviments són reposats, tallats a patró. Parla pòch y assó li dóna més importancia. Es hú de tants quefes de tants negociats que son per el mon. Nostr 'hóm es la exactitut personificá. A la mateixa hòra, tots los dies, fumant son cigarrret, fá sa entrá en la oficina; apenes se digna saludar. Al acabar son dinar, a la mateixa hòra; com joguet mecánich, se dirigix al café. Les vehines al vòrel passar envien els críos a escola. Pren asiento en el llòch de costum, en el turno de sém-

pre. El servici está llèst: els periódichs apunt. L'hòme serio, ab tóta cerimonia, pren son café a glops exactament iguals. Llig sosegat la prensa y, cuand li queden sóls dos traguets de café, encèn el puro de vint céntims. Acudix el company inevitable y s'engolien, seriament, en la partida d'ajedrec.

Mentres l'hòme serio queda captat en tan grave assunt podém mirar, per ell, arrére en sa vida. Y veém... De menut, en la escola, fon un chich serio, aprofitat, algo dúr, pero en voluntat de ferro. En l'institut quedá proclamat una esperança; mes la vida, que sab de moltes ironies, sóls consentí a nòstre amich ser bachiller. Després el cotocaren en les oficines, y el jóve, modèlo de la classe, se captá les simpaties dels quefes. Hòme serio, y per lo tant de càlcul, compregué la farsa de la vida. Buscá una novia de sólit pervindre y casá en la chica, com haverá pogut comprar uns cupóns del Dèute.

Un esperit verdaderament romántich notarí en la vida de l'hòme serio un buit espantós que chelava l'ànima. En lo jardí encantat de la joventut no cullí les voluptuoses rösses de passió, ni sentí en la nit poética, baix la bruixa influencia de la lluna, glatir a son costat el tendre còr de la novia Primavera, mentres en el palau del misteri soltava el rosinyol son cant admirable. Passá equidistant de la felicitat y del dolor, sens doblegarse cap al ódi ni a la misericórdia. Son llabis sechs, apagats, junts, com les mans dels enamorats, may se descorregueren deixant pas a la sonrisa, alegre papallona de vida. Fon impassible al marvellós poema d'una verje núa que mig-riu pudorosa y a la burlona calavera que aguaita en el festí. Usá

de les prerrotives de màscle ab la mateixa serietat que firmava la nòmina. Ni conegué la pòr atrevida d' Enrich IV, en les primeres batalles, ni l' audacia serena de Danton. El deixava tan insensible la severa y clàssica harmonia de la Venus de Milo, com la maravellosa ponderació d' un cuadro de Velázquez com la magistral Oració al Partenón, de Renán, com la sublim Novena sinfonia, de Beetthoven.

Nòstre amich acaba sa partida d' ajedrec y se dispòssa imperturbable a donar son passeig acostumat. Deixémlo anar asóles. Este hóme serio nos compendria may el gèst elegant de Petronio, al obedir la órde de Nerón, emperador y criminal, músich y poeta, obrintse les venes pera trovar la mórt, coronat de róses y retenint entre sons braços el cós incomparable de la esclava, mentres en lo fons de son ànima, sonriuent sèmpre, sentia próp l' alé de la dama gentil que, ab sons pèus de nácar y rósa, apagava les antorches.

J. BARRACHINA CAMELLÍN.

Preguntes soltes

Al Senyor Governador

¿Desde quant que 'n Almagora, Ayódar, Bechí, Villafamés, Onda, La Pobla, San Mateu, etc. etc. existixen places de bous? Y de haverles, ¿cóm y quant se demaná l' autorizació y per quin arquitecte anava autorizát el plano de les mateixes? Molt mos temem se mós puga contestar a aquèsta pregunta.

A la Junta d' Espectacles

Els senyors que pertanyen a la «Junta d' Espectacles», serien servits dirnos si 'ls llogers destinats a «places de bous» reunixen les condicions que marca la llei?

¿.....?

Al Inspector de Sanitat

¿S' ha inspeccionat les enfermeries de les ya avans dites places? ¿Están legalment acondicionades?

¡¡NO!! *Perque no existixen.*

A tots

Lo ocurrit en Bechí el dia 30 del passat Setembre, es un excelent avís pera tots vostés, unichs responsables de que haverá dèu ferits sens importancia al despendres un entaulat ocupat per mes de 60 persones.

Sempre 's hóra encara que tart, pera evitar majors desgracies.

Creem que per damunt de tots el favoritismes caciquils està la llei. ¿No els pareix.....?

COMENTARIS

L' excelent escriptor y entussiaste valencianiste En Martínez Ferrando, autor de «El cant del isolat», ha enriquit la lliteratura nacional ab un nou llibre de poessies titolat «Visións de l' hórta», que assegura a nostre benvollgut amich un lloch eminent en la lliteratura de la nostra tèrra.

Li enviem al distinguit catedràtich la més coral enhorabona.

Després d' uns brillants eixercicis, s' ha llicenciat en Dret, nostre vullgut company de redacció Francésch Avinent.

Al expresarli nòstra mes ferma felicitació al novell advocat, le desitjem molts y profitosos triums en sa carrera.

Hèm rebut un exemplar de la magnífica obra d' En Enrich Ribés, que hi fon premiada 'n los Jochs Florals del any 1915 en Valencia, antitulada «Cuadros y costums castellonenchs en aditament de tipos... de la tèrra».

Ens ha fet molt grata impresió, del modo que n' está presentada, puix reunix tota mena de gust estètich.

Augurem un èxit complet al distinguit company e ilustre lliterat que a tan gran alçada coloca les lletres valencianes.

Agrahits per la deferència, y aixis que la llixquem, donarem nòstra petita y humil opinió.

Enhórabóna.

Es botjornós y vergonyant l' abandono en qu' está la estatua del invicte Rey En Jaume, puix més que

monument—¡qué vergonya!—sembla un muladar.

La canalla, segurament, l' han confós en palmera y la pedregá es continua. A major abundament, els focos fan lo paper d' un mito, puix continuament es troben apagats.

Senyors del Ajuntament, ¿no creuen vostés que 'l grand Conqueridor es mereix una mica més de respecte?

Vostés dirán.

CONCURS

VEU DE LA PLANA óbri lo següent concurs de cuentos, al que hi podrán concursar tots cuants ho desitjen, adaptanse a aquestes basses:

1.ª Els cuentos deurán hi esser naturalment, escrits en valenciá.

2.^{on} Al premiar los trevalls, se tindrà 'n comptar no sóls lo mèrit relatiu, sino l' absolut del mateixos.

3.ª Tots els cuentos, deurán ser per fòrça originals e inédits.

4.ª Deurán constar de sis cuartilles com a mínimum y huit, com a máxim.

5.ª Los trevalls se presentarán sense firma ni indicació alguna d' autor y deurán ser acompanyats d' un plech tancát que continga lo nom y domicili del autor. En lo sobre escrit, deurán portar lo mateix lema y títol del trevall.

6.ª Lo terme de presentació dels trevalls que s' envien al Concurs, finirá lo dia 15 d' Octubre, divent per lo tant, ser presentats los trevalls avans de lo dit terme, en lo casal regionaliste, dirigits al director de VEU DE LA PLANA.

7.ª Les pliques de tots los trevalls no premiats, s' inutilizarán sense obrirlos, la nit del fallo.

Hi-haurá un premit, consistent en un objècte d' art, y publicació del retrato o caricatura del autor premiat, a elecció del mateix, y dos accesits, quins trevalls, hi serán publicats en VEU DE LA PLANA.

Lo Jurat, será format per persones competents.

Castelló: Imp. J. Barberá

Línea de Vapors

TINTORÉ**BARCELONA**

Servici fixo y semanal entre Castelló y Barcelona

PER LO MAGNÍFICH VAPOR

TIRSO

Travésia rápida.—Llum eléctrica en tot lo barco.—
Telegrafia sens fils. — EXIDES: De Castelló, Dumenge 11
matí. — De Barcelona, Dimats vesprá. La càrrega s' ad-
met en Barcelona, el dilluns; en Castelló, el dimecres.

Pera informes a Domenech Cert S/A, Plaza de la Paz, 3

CASTELLÓ

Paseig Colón, 11.—BARCELONA

Llibrería Religiosa-Escolar

DE

FRANCESCH SOLER

Nou y modern establiment. Material de debuix y es-
critori. Llibres de texto pera escoles y demás objectes ab
la matjör economia posible.

5, Colón, 5**Drogueria****LA ARAGONESA**

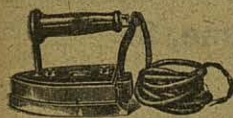
= DE =

:: Lluís Gomez Molinos ::

64, Colón, 64.—CASTELLÓ

Complet surtit en perfumería del país y extranjer. Dro-
gues, Colors, Barnisos, Pincells, Artículos fotografichs y ma-
quinaries.

Venta exclusiva de Alcohol SOL y Colonia ESA

Lampistería

DE

PERE FECED

Inmens surtit en aparatos pera gabinet, saló y mentjaor

Ventiladors, Planches, Cazos y Contadors elétrichs

Lámpares de Filament metálich de 5 a 50 bujies

González Chermá, 78

CASTELLÓ

TRANSPORTS GENERALS

DE

Joseph Sanchis Prats

Facturació pera tots els punts d' Espanya
y Estranger. Servici combinad de domicili
a domicili.

Acarreos y Mensatjerías.

Alloza, 69.—Castelló**- Eduart Viciano -**

PAQUETERÍA. Y MERCERÍA

ULTIMES NOVETATS

Caballers, 2 y Colón, 20**Castelló****Casa de SANCHO GERMANOS**

(SUCESORS DE ENRICH TÁRREGA)

Gran surtit en comestibles fins y en tots los géneros
concernients al ram de

ULTRAMARINS

Diariament resibim los millors articles indicats pera la
present época.

Depositari exclusiu de la Cerveza Petry

36, Plaça de la CONSTITUCIÓ, 36

Diu BUSUTIL

que tots els elegants coropren en sa casa. ¿Sabéu per qué?
perque **BUSUTIL** es el que ven mes ba-
rato, te més surtit de modes y se contenta en que el seus
compradors estiguen contens encara que pergue.

Moderna y Lujosa Confitería y Pastissería

DE

Vicènt Blasco

Especialitat en tortaes «Mokas» ramillets y dolços de
fruita.

González Chermá, 56**LA PRIMITIVA****Drogueria y Comestibles**

Gran surtit en Drogues, Perfumería, Broches y Pintu-
res metáliques pera fondos de barcos, de la acreditá mar-
ca OVELING.

Complet surtid en tot lo ram de Ultramarins.

Cafés tostats diariament.

Vicent Calatayud**Canalejas, 11 --GRAU DE CASTELLÓ**

Automòvils Castellonesos d' Alquiler || Garage: Lluís Vives y E. Viciano

Construcció, alquiler y reparació de BICICLETAS. Automòvils de propietat. Grands facilitats, casilles independents, llavaor y fosos. Stock Michelin.

RUSSELL ECROYD NEILD

Nou y grand taller, Lluís Vives, 12 al 20 y Escultor, Viciano 14 al 26.—**CASTELLÓ**

TOS... TOS... TOS...

Les PASTILLES MONSERRAT curen tóta afecció del sistema respiratori, tos, bronquitis, asma, dengue y catarros, per crònics que siguen.

Venta en Farmacies y centres de específichs. En Castelló FARMACIA DE JOAN A. PASCUAL, San Félix

BAR FORNOS

Café extra, Vermouth Torino, Eixarops, Licors de les millors marques, Cerveces del pais y extrangeres. Depositari exclusiu del SIDRAL TEIXIDÓ.

Joseph Segarra

G. Chermá, 84 — Castelló

VACANT

BAÇAR DE CALÇER

— DE —

Jaume González

Variat surtit en tota classe de calçer. Últimes novetats. Elegancia, solideç y economia. Calçer a mida.

González Chermá, 64.—CASTELLÓ

Les millors
MAQUINES
de
COSIR
son les
máquines
"Pfaff,"

DE

Antoni Mercé

COLÓN, 64

CASTELLO

GORRES

LA ESPECIAL, última creació

Consuelo Carrión

Altes novetats pera la temporá d' iveru.

Plaça del Rey En Jaume, 31

Castelló

ANT
Institut d'Estudis Catalans
Barcelona

A
.....
.....
Cas
Fora
.....
L
VE
son
no
pag
sen
puj
la
ins
en
cur
.....
L
form
tant
teól
tat
els
s' o
med
prin
psic
uns
de
tem
tats
exte
reix
L
gran
mat
tats
que
pres
més
tual
uni
dip
imp
lita
lula